Հետազոտական աշխատանք

Կազմակերպության տվյալներ • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ.հասցե • Հեռախոս	«Մասնակցային դպրոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908
Հետազոտության թեմա/վերնագիր • Հետազոտության թեմա	Էքսկուրսիան բնության գրկում,որպես պատկերավոր գրավոր խոսքի զարգացման միջոց 2-րդ դասարանում
Ուսուցչի տվյալներ • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ. հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ	Սարգսյան Մարիամ Ալբերտի Դասվար +37477831193 Sargsmar57@gmail.ru Մայրենի,Մաթեմատիկա,Ես և շրջակա աշխարհը,Կերպարվեստ,Տեխնոլոգիա,Ե րաժշտություն 1-4

Ուսումնական հաստատության տվյալներ • Անվանումը, հասցե • Հեռախոս • Էլ. հասցե (տնօրենության) • Web կայքի հասցե	Ստ.Զորյանի անվան թիվ 56 հիմնական դպրոց, Իր. Քոչար 13 010228830 56school@schools.am https://yerevan56.schoolsite.am

Բովանդակություն

Ներածություն 3
Հիմնական բովանդակություն 4
Եզրակացություններ, առաջարկություններ 5
Օգտագործված գրականության ցանկ 6
Հավելվածներ 7

Ներածություն

Նպատակը եւ հետազոտական հարցը	**Հետազոտության հարցը.** Արդյո՞ք էքսկուրսիաները բնության գրկում զարգացնում են պատկերավոր գրավոր խոսքը 2-րդ դասարանում հետազոտության նպատակը՝
Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը	• Լեզվական գրագիտություն • Սովորել սովորելու • Ինքնաճանա-չողական և սոցիալական • Մշակութային
Հետազոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /քանակ, սեռային բաշխում/	2-րդ դասարան 26 աշակերտ,13 տղա, 13 աղջիկ:
Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ քանական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով, որակական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով եւ այլն)	Հետազոտությունն անցկացրել եմ դիտարկման միջոցով:

Հետազոտության իրականացման ժամանակահատվածը	08.09 – 15.09 2023թ.

Հիմնական բովանդակություն

Գրականության ակնարկ • Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից, • Մեջբերումներ գրականությունից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից: **<u>Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին</u>**	«ՄԵՆՔ ԲՈԼՈՐՍ ԾՆՈՒՆԴՈՎ ՄԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԵՆՔ.. » **ԷԿՋՅՈՒՊԵՐԻ** ❖ Էքսկուրսիաների դերն ու նշանակությունը տարրական դպրոցում «Էքսկուրսիա» բառը լատիներեն նշանակում է կոլեկտիվ ուղևորություն: Այն լայնորեն տարածվել է 14-րդ դարի սկզբին ինչպես արտասահմանում, այնպես էլ մեզ մոտ: Էքսկուրսիան արտադպրոցական դաստիարակության ճյուղերից մեկն է: Արտադպրոցական դաստիարակության նպատակը սովորողների ազատ ժամանցի կազմակերպման միջոցով նրանց հետաքրքրությունների զարգացման համար պայմաններ ստեղծելն է, նպատակաուղղված նրանց հոգևոր, գեղագիտական, ֆիզիկական զարգացմանը... Արտադպրոցական դաստիարակությունն իրականացվում է մանկապատանեկան ստեղծագործական և գեղագիտական կենտրոնների, երաժշտական, նկարչական, արվեստի դպրոցների, ճամբարների և արտադպրոցական դաստիարակություն իրականացնող այլ կազմակեպությունների միջոցով:

Յուրաքանչյուր էքսկուրսիա ունի իր հատուկ թեման և նպատակը. ինչն է դրա հիմքը, ինչի վրա է հիմնված պատմությունը:

Մեկ էքսկուրսիան կարող է ունենալ մի քանի նպատակ, օրինակ՝ ցույց տալ քաղաքի պատմական դերը և ծանոթանալ նրա ճարտարապետական առանձնահատկություններին: Բայց նպատակահարմար չէ երեքից ավելի նպատակ դնել, այդ դեպքում կարող ենք նույնիսկ մեկին չհասնել:

Կարևորագույն մեթոդը, որն ընկած է էքսկուրսիայի հիմքում՝ ճանաչողական մեթոդն է: :

Էքսկուրսիաները զարգացնում, ձևավորում, ամրապնդում են մարդու ճանաչողական, ստեղծագործական կարողությունները: Սովորողը կարողանում է ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերել և այդ գիտելիքները ճիշտ կիրառել:

Էքսկուրսիան նպաստում է երեխայի հետազոտական և ստեղծագործական կարողությունների ձևավորմանը և ամրապնդում են բազմաբնույթ մտածողություն, որոնք ի հայտ են գալիս մարդու ծննդյան պահից:

Էքսկուրսիաներն իրենց կարևոր տեղն ունեն ուսուցման գործընթացն արդյունավետ կազմակերպելու մեջ: Դրանք կիրառվում են տարրական դպրոցից՝ առաջին դասարանից: Յուրաքանչյուր տարիքային խմբում այն

	ձևավորվում է յուրովի՝ ելնելով տարիքային առանձնահատկություններից: Կարևորում եմ նրան ճիշտ և տեղին կազմակերպումը: Այս տարիքային խմբին նպատակահարմար է տանել տիկնիկային թատրոն՝ նախապես ծանոթացնելով ներկայացման գլխավոր թեմատիկային, էթիկայի կանոներին, անձի դրսևորման գործոններին: Այդպես նրանք կկարողանան կողմնորոշվել տարածության մեջ, կզարգացնեն իրենց տեսողական պատկերացումները՝ շրջապատող իրերի և անձանց նկատմամբ: Այս ամենին կհաջորդի տարեվերջյան էքսկուրսիան, որը կազմակեպվում է դեպի բնության գիրկ, պատմական տեսարժան վայր, որն իր տրամաբանական սկիզբն ու ավարտն ունի: էքսկուրսիաները կարող են լինել. • մուտքային • ընթացիկ • ամփոփիչ: **Մուտքային** էքսկուրսիաները, ինչպես նաև մուտքային դասերը, նախապատրաստում են ուսումնասիրելու այս կամ այն թեման: Այս էքսկուրսիաների ընթացքում հավաքվում են նյութեր, որոնք էլ հետագայում օգտագործվում են համապատասխան թեմայի ուսումնասիրման ժամանակ:

Ընթացիկ էքսկուրսիաները անցկացվում են նոր թեմայի ուսումնասիրմանը զուգահեռ: Սա հատկապես իրականացվում է, երբ նոր նյութի յուրացումը հնարավոր չէ ապահովել բառային մտապատկերներով: Օգտակար է այն անցկացնել նյութի նախնական ուսումնասիրությունից հետո:

Ամփոփիչ էքսկուրսիաներն անցկացվում են թեմայի ուսումնասիրման ավարտին: Նպատակն է սովորեցնել երեխաներին ձեռքբերած գիտելիքները համեմատել շրջապատող երևույթների հետ:

❖ Էքսկուրսիայի նպատակը

Էքսկուրսիան ըստ նպատակի լինում է.

- հայրենասիրության դաստիարակություն;
- միջազգային կրթություն;
- աշխատանքային կրթություն;
- գեղագիտական կրթություն;
- բնապահպանական կրթություն;
- երկրի տնտեսության մեջ կարգավորման ձեռքբերումը ցույց տալը.
- բնակավայրի պատմական դերի ցուցադրում;
- ծանոթություն մարզի բնության առանձնահատկություններին.

● հորիզոնների ընդլայնում.

❖ Ժամանակակից երեխայի հիմնախնդիրները

Ժամանակակից երեխան հայտնվում է տեղեկատվության հսկայական սոցիալական տարածքում, որը չունի սահմաններ: Նրա վրա ազդում են ինտերնետի, համակարգչային խաղերի միջոցով ստացած տեղեկատվությունը: Տեղեկատվության այս և այլ աղբյուրների կրթական և սոցիալական ազդեցությունը (միշտ չէ, որ դրական է) հաճախ գերիշխող է կրթության և սոցիալականացման գործընթացում:

Այսօր կա և սրվում է հակամարտությունը երեխայի կողմից դպրոցում գիտելիքների և արժեքների յուրացման բնույթի և դպրոցից դուրս մշակույթի և հակամշակույթի միջև սահմանների ջնջում: Այս հակամարտությունը փոխում է երեխաների մտածողության կառուցվածքը, նրանց ինքնագիտակցությունն ու աշխարհայացքը :

Ժամանակակից երեխան ապրում է ազատության պատրանքով: Վիրտուալ տեղեկատվական միջավայրերում բազմաթիվ տաբուների վերացումը ուղեկցվում է մեծահասակների կողմից երեխայի նկատմամբ վստահության անկմամբ: Երեխաներին մեկուսացնել այն խնդիրներից, որոնց հետ ապրում են մեծերը,

	խաթարում է նրանց սոցիալականացումը և զարգացման գործընթացները: Սոցիալիզացիայի իրական ձևերի փոխարինումը վիրտուալներով, երեխաների և մեծահասակների, տարբեր տարիքի երեխաների միջև կապերի թուլացումը հանգեցնում է մանկության ինքնամեկուսացմանը: Դրա արդյունքը երեխաների գիտակցության պրիմիտիվացումն է, ագրեսիվության, դաժանության աճը, որոնք իրականում թաքցնում են վախը, միայնությունը, անորոշությունը և ապագայի մերժումը: Հանրակրթական դպրոցը կոչված է ակտիվորեն հակազդելու այդ բացասական միտումներին: Դրանում առանձնահատուկ դեր է խաղում դասվարը: Լինելով մանկավարժական մշակույթի կրող՝ նա համախմբում է կրթության և սոցիալականացման բոլոր ուղիները, որպիսի պատշաճ կազմակերպի ուսումնական գործընթացը: ❖ Վիրտուալ էքսկուրսիա

	Սովորողները կարող են ճանապարհորդության գնալ իրենց հյուրասենյակից կամ դասարանից աշխարհի ցանկացած կետ: Պատկերացրեք, որ կարողանաք ցատկել հրաբխի վրայով կամ փորել երկրի խորքը `թանկարժեք գոհարներ պեղելու համար: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման դարաշրջանն իր ազդեցությունն է թողնում նաև մշակութային կյանքի վրա: Առավել հասանելի դառնալու նպատակով աշխարհի լավագույն թանգարանները թվայնացնում են համաշխարհային գլուխգործոցները` դրանք հասանելի դարձնելով արվեստասերների լայն շրջանակին: Վիրտուալ էքսկուրսիան ունի մի շարք դրական առանձնահատկություններ, այն հատկապես հրաշալի օգնություն է հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց. Համակարգչային տեխնոլոգիաների և ֆիզիկական հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց փոխհարաբերությունների վերաբերյալ հետազոտության արդյունքները ցույց են տվել, որ վիրտուալ շրջագայությունները արդյունավետ են տեղեկատվության փոխանցման գործում: Հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց համար դժվար է ճանապարհորդել, ուստի վիրտուալ շրջագայությունը կօգնի նրանց այս հարցում: Աշխարհի լավագույն թանգարանների թվայնացումից հետ չի մնացել նաև Հայաստանը: Այսուհետ կարող ենք

	վիրտուալ ճամփորդություն կազմակերպել դեպի Երևանյան թանգարաններ։ Այս ամենը ունի տարիքային առանձնահատկություն, ի տարբերություն մեծահասակների՝ տարրական դպրոցի աշակերտներին նպատակահարմար չէ տանել վիրտուալ թանգարան: Ավելի արդյունավետ է այս տարիքի երեխաներին տանել իրական էքսկուրսիա:
Հետազոտության ընթացքը	Ուսումնասիրության նպատակը՝ պլանավորել աշխատանքը՝ էքսկուրսի, որը զարգացնում է պատկերավոր գրավոր խոսքը 2-րդ դասարանում Ուսումնասիրության առարկա՝ կրտսեր դպրոցականների պատկերավոր գրավոր խոսքի զարգացման գործընթացը 2-րդ դասարանում: Հետազոտության առարկա՝ պատկերավոր խոսքի զարգացման մեթոդներ, տեխնիկա՝ որպես գրավոր խոսքի զարգացման միջոց։ Հետազոտական աշխատանքը կատարել եմ դիտարկման մեթոդով: Դասարանում կարդացել եմ «Պարահանդես անտառում» պատմվածքը, սովորողները

պատմվածքից դուրս են գրել աշունը նկարագրող պատկերավոր խոսքեր: Ապա կատարել եմ հայտորոշիչ գնահատում՝

հանձնանարարել եմ գրել «Ոսկեծամիկ աշուն» կապակցված խոսք: Ավարտից հետո յուրաքանչյուր աշակերտ կարդացել է իր գրածը:

Շարադրանքում պատկերավոր գրավոր խոսք օգտագործել **10 աշակերտ**.

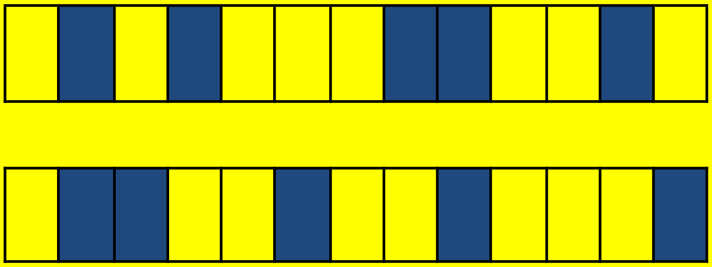

աղյուսակ1

Երեխաների պատկերավոր գրավոր խոսքը զարգացնելու նպատակով կազմակերպում եմ էքսկուրսիա դեպի Բուսբանական այգի՝ դիտելու աշնանային բնության գեղեցկությունը: Այգին շա՜տ գեղեցիկ է լինում հատկապես ուշ աշնանը, երբ գունագեղ աշնանային զգեստներն է հագնում: Շրջեցինք Բուսաբանական այգում, կարծես մի չքնաղ անտառում լինեինք. նեղլիկ արահետները, հսկա ծառերը, իսկ աշնան արևը ծիկրակում էր խիտ ճյուղերի արանքից: Տարբեր կողմերից թռչունների ձայն էր լսվում: Երեխաներին ծանոթացրեցի այգու բույսերի, ծառատեսակների հետ: Ծանոթացան այգու մեծ ջերմոցներին,, որտեղ ոչ միայն

	տարբեր տեսակի բույսեր են աճում, այլև ջրավազաններ կան, որտեղ ապրում են ջրաշուշաններ, գորտեր ու կարմիր ձկնիկներ: Երեխաները մեծ ուրախությամբ դիտում են, հիանում և հրճվում: Նրանք երգեցին, պարեցին, գույնզգույն տերևներ հավաքեցին: Երգեցին երգեր աշնան մասին, արտասանեցին «Աշուն» բանաստեղծությունը: Ապա խոտերին նստած, պառկած նկարեցին իրենց տպավորությունները(միջառարկայական կապ) աշունը: Որոշեցինք ոսկեզօծ տերևներ հավաքել, որպեսզի հաջորդ օրը դասարանում բեմադրենք «Պարահանդես անտառում» փոքրիկ պատմությունը։ Գույնզգույն տերևներով ծածկեցինք դասարանի հատակը, այնուհետև երեխաներին բաժանեցի խմբերի. • «Աշնան նկարիչներ» • «Աշնան երգիչներ» • «Աշուն գովերգողներ» • «Աշնան պարողներ» «Աշնան նկարիչներ»ը գունագեղ նկարեցին աշունը և պատկերավոր ներկայացրեցին:

	«Աշնան երգիչներ»ը երգեցին իրենց պատկերացրած մեղեդին որի ելևէջների ներքո թափվում են գույնզգույն տերևները: «Աշնան պարողնե» ուրախ զվարթ պար ներկայացրեցին, որն ավելի աշխույժացրեց երեխաներին: «Աշուն գովերգողներ»ը ներկայացրեցին իրենց իսկ գրած բանաստեղծությունը, որը վերնագրել էին «Աշունը մեր դասարանում»: Դասն անցավ համագործակցային մթնոլորտում, բոլորը ներառված էին և մեծ ոգևորությամբ ներկայացրեցին իրենց հանձնարարված առաջադրանքը: Այնուհետև կատարում եմ հետևյալ հարցադրումներ. 1. Ի՞նչ զգացիք տերևների վրա քայլելիս 2. Ի՞նչ տեսաք այգում 3. Ի՞նչ պատկերավոր բառերով կնկարագրես աշունը: Հետո հանձնարարում եմ գրել փոքրիկ շարադրություն նույն «Ոսկեծամիկ աշուն» վերնագրով: Արդյունքում ունեցանք բարելաված ուսուցում:

	20 աշակերտ իր շարադրանքում օգտագործել էր պատկերավոր խոսք։ Արդյունքում ունեցանք ատկերավոր գրավոր խոսքի բարելավում **- 10 աշակետ.** 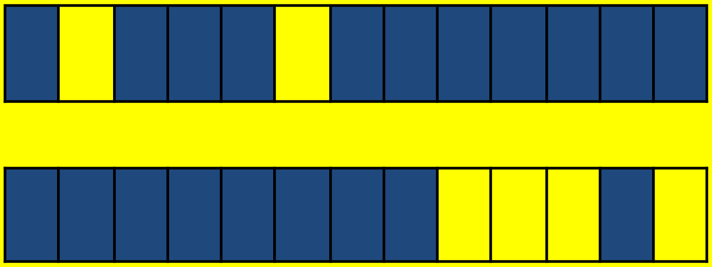

Եզրակացություններ, առաջարկություններ

Վերհանված արդյունքներ, եզրակացություններ, պատասխան հետազոտական հարցին	Հետազոտությունը տվեց դրական արդյունքը՝ չնայած փոքր ինչ դժվարությունների և խնդիրների, ունեցանք պատկերավոր գրավոր խոսքի զարգացում: Կիրառված մեթոդները ցույց տվեցին, եթե աշխատանքը լինում է բազմաբնույթ, և հաշվի ենք առնում բոլոր երեխաների նախասիրությունները և կարողունակությունները, ապա ունենում ենք դրական տեղաշարժ: Աշխատանքի ընթացքում կատարվեց նաև հայտորոշում և բացահայտվեց երեխաների տարբեր կարողունակություններ՝ երգելու, պարելու, ստեղծագործելու, թատերական, կազմակերպչական...
Այլ տեղեկատվություն	

Օգտագործված գրականության ցանկ

http://tourfaq.net/excurs/tema-i-zadachi-ekskursii/
https://forum.armedu.am/articles

Հավելվածներ

Հաշվետվության կցված նյութեր • Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ կամ այլ) • Նկարներ • Արդյունքներ	